

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (111.)
w dniu 25 września 2013 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (druk senacki nr 443, druki sejmowe nr 1572, 1660 i 1660-A)

(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 09)

(Posiedzeniu przewodniczy zastępca przewodniczącego Stanisław Iwan)

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Proszę państwa, otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej poświęcone rozpatrzeniu ustawy z dnia 13 września bieżącego roku o zmianie ustawy o samorządzie gminnym.

Na początku chciałbym przywitać przybyłych gości. Może najpierw panie, a więc witam panią Krystynę Lewkowicz, prezes Fundacji „Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku”. I teraz przywitam panów, wśród których jest pan Tomasz Makowski, wiceprzewodniczący sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, a zarazem poseł sprawozdawca komisji w sprawie omawianej ustawy.

(Poseł Tomasz Makowski: Tak jest.)

Jest również z nami przedstawiciel wnioskodawców pan poseł na Sejm Michał Szczerba. Chciałbym także przywitać pana Szymona Wróbla, który pełni funkcję dyrektora Departamentu Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji.

Kogoż my tu jeszcze mamy?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pani dyrektor Marzena Breza, tak?

(Głos z sali: Tak, tak.)

Zaraz dotrze do nas pani Marzena Breza, która jest dyrektorem Departamentu Polityki Senioralnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

Witam również naszego legislatora, pana Michała Gila, oraz wszystkich państwa senatorów.

Proszę państwa, w takim razie zaczniemy od posła sprawozdawcy albo od posła wnioskodawcy, a potem przejdziemy może do...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Zatem zaczniemy od pana posła sprawozdawcy.

(Poseł Michał Szczerba: Pan poseł zacznie, a ja potem...)

Dobrze, proszę bardzo, możemy odwrócić kolejność. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Makowski:

To fajnie. Dziękuję bardzo.

Witam jeszcze raz.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Tak jak pan przewodniczący na wstępie powiedział, w dniu 13 września 2013 r. Sejm raczył przyjąć większością głosów zaproponowaną ustawę o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, która zmienia, a właściwie dodaje po art. 5b, mówiącym o tym, że jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć młodzieżowe rady gminy, art. 5c traktujący o tym, że gmina może w ramach solidarności międzypokoleniowej tworzyć warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej. Ten zapis w art. 5c ustawy ma umożliwić jednostkom samorządu terytorialnego, dzięki wpisaniu tego do statutu danej jednostki samorządu terytorialnego, powoływanie gminnych rad seniorów w celu konsultowania projektów czy problemów społecznych, a także doradzania i inicjowania różnego rodzaju aktywności społecznej nie tylko w środowisku osób starszych, lecz również, patrząc szerzej, w całej lokalnej społeczności.

Tak jak powiedziałem na początku, 13 września Wysoki Sejm raczył przyjąć tę ustawę. Tak więc teraz, jeżeli można, to oddałbym głos posłowi wnioskodawcy, który dokładnie omówi ustawę czy projekt założeń ustawy, przedstawiając również, jak wyglądały konsultacje z inicjatywą Ogólnopolskiego Porozumienia Uniwersytetów Trzeciego Wieku w sprawie ustawy. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Pan poseł Michał Szczerba.

Bardzo proszę, Panie Pośle.

Poseł Michał Szczerba:

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Omawiana nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym tak naprawdę jest wyjściem naprzeciw postulatam, które zgłaszały organizacje seniorskie, a także uniwersytety trzeciego wieku. Związane z tymi organizacjami środowiska chciałyby w sposób bardziej istotny móc włączać się i współpracować przy podejmowaniu różnych decyzji, które dotyczą spraw lokalnych. Te środowiska chcą po prostu być słyszalne. Ten dialog społeczny, o który postulują, a który stanowi właśnie podstawę samorządności i zaangażowania obywatelskiego, jest potrzebny. Ale nie wystarczy stwierdzić, że on jest potrzebny, trzeba jeszcze wykształcić właściwe jego formy, które nawiązywałyby do ustroju władz publicznych.

Chciałbym państwa poinformować, że w marcu 2012 r. w Sali Kongresowej odbył się Kongres Uniwersytetów Trzeciego Wieku, na którym było obecnych ponad trzy tysiące delegatów. I ten kongres w ramach swoich postulatów złożył także takie oczekiwanie wobec parlamentu. Ta kwestia była również przedmiotem wielu debat i spotkań, a także wielu dokumentów programowych, w tym opracowanego przez obecną panią prezes Ogólnopolskiego Porozumienia UTW dokumentu, który nazywał się „Pakt na rzecz Seniorów”. To jest jedna sprawa.

Druga sprawa. Od lutego tego roku istnieje Rada do spraw Polityki Senioralnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Ta rada także pozytywnie zaopiniowała projekt nowelizacji ustawy, który był szeroko konsultowany ze środowiskami seniorskimi. I mamy akceptację dla tego projektu tego ważnego ciała, które w tej chwili kończy pracę nad długofalową polityką senioralną państwa na lata 2014–2020.

My w trakcie prac nad przygotowaniem tego projektu ustawy otrzymaliśmy też dużo informacji od środowisk seniorskich. Przyniosłem ze sobą taką przykładową korespondencję, którą otrzymała pani prezes Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Działdowie od burmistrza miasta. Tamtejsze środowisko wystąpiło do pana burmistrza, a także do rady gminy i do rady miasta z prośbą o powołanie, w drodze uchwały rady miasta, takiej rady seniorów. I wśród tej korespondencji znajdują się dwie odpowiedzi. W pierwszej możemy przeczytać: w odpowiedzi na pismo dotyczące wniosku zarządu UTW o powołanie rady seniorów w drodze uchwały rady miasta informuję, że podtrzymuję swoje uprzednie stanowisko w tej sprawie, czyli brak możliwości powołania rady ze względu na brak jednoznacznych podstaw prawnych.

My tak naprawdę wracamy do sensu tej nowelizacji, czyli chcemy tą nowelizacją dać jednoznaczną, czytelną podstawę prawną, na podstawie której samorząd otwarty na postulaty osób starszych i środowiska seniorskie zainteresowane taką radą i taką formą dialogu społecznego mogą się spotkać, a wtedy rada gminy może takie ciało w charakterze konsultacyjnym, doradczym, a także inicjującym, w drodze uchwały, powołać. Trochę to oczywiście nawiązuje do art. 5b, który mówi o możliwości także powoływania młodzieżowych rad gmin.

Treść tej nowelizacji to jest przede wszystkim wprowadzenie nowego art. 5c do omawianej ustawy. I tak jego ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Gmina sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej”.

W ust. 2 mamy: „Rada gminy, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk, może utworzyć gminną radę seniorów”.

W dalszej części dodawanego artykułu jest mowa o tym, że gminna rada seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny.

Bardzo ważne jest także to, że chcieliśmy pokazać kierunek, wskazać, jakim ciałem, zgodnie z naszymi intencjami, powinna być ta gminna rada seniorów i dlatego też zaproponowaliśmy, żeby składała się ona z przedstawicieli osób starszych, organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.

Omawiana nowelizacja ustawy mówi także o tym, że w przypadku powołania gminnej rady seniorów rada gminy

określi, w drodze uchwały, tryb wyboru jej składu oraz statut określający zasady jej działania, dążąc przy wyłanianiu składu gminnej rady seniorów do wykorzystania potencjału działających organizacji osób starszych oraz organizacji pozarządowych i podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyłaniania członków gminnej rady seniorów.

I ostatnia kwestia. W dodawanym art. 5 umieściliśmy także ustęp, który mówi o tym, że rada gminy może w statucie jednostki pomocniczej upoważnić ją do utworzenia rady seniorów jednostki pomocniczej. Myślmy w kontekście tego zapisu przede wszystkim o dużych miastach, takich jak Poznań, Warszawa czy Kraków, w których funkcjonują dzielnice jako jednostki pomocnicze miasta, gminy. I wydaje się, że takie rady w jednostkach pomocniczych mogłyby też funkcjonować wtedy, kiedy będzie takie zainteresowanie organu uchwałodawczego jednostki pomocniczej lub też środowisk seniorskich, które funkcjonują. To może tyle.

Chciałbym jeszcze powiedzieć, że ta nowelizacja ustawy została przyjęta przez Sejm, można powiedzieć, jednogłośnie, bo tylko dwie osoby były przeciw, z czego jedna się pomyliła, za co pan marszałek Stefaniuk bardzo przeprasza.

Jeżeli będą jakiegokolwiek pytania...

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dziękuję bardzo.

Ja chciałbym, zanim zaczniemy dyskusję, wysłuchać – i myślę, że komisja też powinna wysłuchać – opinii zainteresowanych ministerstw w sprawie omawianej ustawy, korzystając z okazji, że są obecni ich przedstawiciele.

Przy okazji witam panią Marzenę Brezę, dyrektor Departamentu Polityki Senioralnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

I może od pani właśnie zaczniemy, a potem pan dyrektor z Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Polityki Senioralnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Marzena Breza:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowna Komisjo!

Rzeczywiście zagadnienie dotyczące gminnych rad seniorów pojawiało się już od co najmniej kilku miesięcy w Ministerstwie Pracy. Dla nas bardzo ważnym gremium, dzisiaj już wspomnianym, jest Rada do spraw Polityki Senioralnej. To jest bardzo liczne gremium, które tak naprawdę składa się z co najmniej kilkudziesięciu bardzo aktywnych osób reprezentujących wszystkie sektory, a bardzo często wszystkie poziomy władzy, od powiatowych, gminnych, po oczywiście wszystkie resorty i samorządy, na przykład samorządy miast.

Dla nas jest też ważne, że to w tym gremium odbyła się prezentacja założeń ustawy o samorządzie gminnym i to w ramach dyskusji, którą my w Ministerstwie Pracy mamy zresztą tak bardzo zintensyfikowaną od ubiegłego roku,

kiedy to uruchomiliśmy „Rządowy Program Na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych” i rozpoczęliśmy prace, które miały zapewnić budowanie rzeczywiście nowego podejścia do polityki wobec osób starszych. Od samego początku mieliśmy świadomość, że tworzymy pewne fundamenty współpracy pomiędzy organizacjami seniorskimi a władzą, w tym przypadku Ministerstwem Pracy.

My chcemy, i to podkreślaliśmy na każdym etapie od ubiegłego roku, kiedy powstał departament, którym kieruję, zachować formułę partycypacyjną. Mamy świadomość, że Polska zalicza się jeszcze do stosunkowo młodych krajów w Unii, ale za dziesięć, piętnaście lat to się drastycznie zmieni. I chcieliśmy wzorować się na pewnych bardzo, dobrych rozwiązaniach, które są w starszej części Europy już stosowane, czyli tak naprawdę słuchać głosu seniorów, głosu przedstawicieli organizacji seniorskich.

Oczywiście dla nas jest również ważne to, że kilkanaście, a może dwadzieścia parę takich gminnych rad seniorów już działa w Polsce. I można powiedzieć, że to są zawsze te miejsca na mapie Polski, które dla osób starszych i dla ich aktywności robią najwięcej. Takimi przykładami, zresztą wyróżnionymi przez Senat pod koniec ubiegłego roku, są na przykład Gdynia czy Warszawa. Oczywiście na tej mapie znajduje się też Wrocław.

Te dobre przykłady, w jaki sposób można włączać osoby starsze w życie społeczności lokalnych, a tak naprawdę włączać w dialog, który jest prowadzony w ramach polityki publicznej, na przykład w samorządach albo przede wszystkim w samorządach, był dla nas pewnym wzorem. I założenia długofalowej polityki senioralnej, z której absolutnie wynika, że głos osób starszych jest potrzebny, zostały uwzględnione w ramach decyzji podejmowanych na szczeblu lokalnym.

Dla nas formuła partycypacyjna słuchania głosu osób starszych to nie jest tylko coś, co ze względów moralnych jest ważne w rodzinie, lecz również jest ważne dla nas jako kreatorów polityki, której do tej pory nie było. Stąd też udział osób starszych w podejmowaniu tych decyzji jest dla nas niezmiernie ważny.

I chcemy tak naprawdę pokazać, wspierając te rozwiązania, wspierając ten projekt, że dobre przykłady należy powielać. I żeby nie było wątpliwości, takich jak w Działdowie, to takie rozwiązanie jest potrzebne. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dziękuję bardzo.

A teraz pan dyrektor Szymon Wróbel.

Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji Szymon Wróbel:

Dziękuję bardzo.

Problematyka dotycząca rad seniorów nie jest nowa, bo taki projekt pojawił się już w poprzedniej kadencji parlamentu i był chyba nawet projektem senackim, w którym

zaproponowano stworzenie w ustawie o samorządzie gminnym podstawy do powoływania gminnych rad seniorów. Od samego początku minister właściwy do spraw administracji publicznej, najpierw w ramach MSWiA, obecnie w ramach Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, pozytywnie odnosił się do idei stworzenia tego typu ciała konsultacyjnego. Analiza ustawy uchwalonej przez Sejm 13 września tego roku zwróciła nam uwagę na pewne wątpliwe kwestie.

Naszym zdaniem kwestia, która może budzić wątpliwości w przypadku stosowaniu tych przepisów w praktyce, dotyczy art. 5c ust. 4, w którym to ustawodawca imperatywnie stwarza określony skład rady seniorów, przesądzając, że w każdej radzie seniorów w każdej w gminie muszą w jej skład wchodzić określone przedstawiciele. Wydaje się nam, że w wypadku niektórych jednostek samorządu terytorialnego, w których na przykład nie ma podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku, ten przepis może budzić wątpliwości. Jeżeli intencją ustawodawcy było tylko wskazanie, ukierunkowanie wykonawców tych przepisów na to, jakie osoby powinni wziąć pod uwagę, to wydaje się, że w takiej sytuacji redakcja tego przepisu powinna być trochę inna. Wydaje się nam, że powinien on mieć charakter otwarty, powinien umożliwiać gminie kształtowanie składu gminnej rady seniorów. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dziękuję bardzo.

Teraz poproszę pan Michała Gila, naszego legislatora, o opinię.

Zanotowałem sobie tę uwagę ministerstwa.

Proszę.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Przedstawię pokrótce trzy drobne uwagi do ustawy.

I może zacznę od kwestii poruszonej przed chwilą. Chodzi właśnie o ust. 4 w art. 5c. Ja sobie pozwolę przeczytać jego treść: „Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych, organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku”. Wypada się zgodzić z tezą, że wśród niektórych gmin, szczególnie gmin małych, wiejskich, mamy takie gminy, na terenie których nie działa żaden podmiot prowadzący uniwersytet trzeciego wieku, a być może również żadna organizacja pozarządowa. Prawdopodobnie praktyka sobie jakoś poradzi z takim brzmieniem przepisu, ale od razu powiem, że będzie z tym pewien kłopot. A to dlatego, że na podstawie art. 5c ust. 5 rady gminy będą musiały uchylać statuty rad seniorów. I trudno sobie wyobrazić, że rada gminy nie uwzględni brzmienia art. 5c ust. 4 w statucie.

No i teraz pytanie: co się stanie? Czy te miejsca, które mają być zajęte przez wspomniane podmioty, będą nieobsadzone, czy może znajdzie się jakiś inny mechanizm?

Uważam, że pozostawienie ust. 4 w obecnym brzmieniu będzie wiązało się z problemami właściwie natury takiej czysto technicznej, ze stosowaniem tego przepisu.

Pragnę też zwrócić uwagę na treść art. 5c ust. 5, który brzmi następująco: „W przypadku powoływania gminnej rady seniorów rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb wyboru jej składu oraz statut określający zasady jej działania – i teraz uwaga – dążąc przy wyłanianiu składu gminnej rady seniorów do wykorzystania potencjału działających organizacji osób starszych oraz organizacji pozarządowych i podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia...” itd., itd. I proszę zwrócić uwagę, że te wytyczne dotyczące statutu, treści statutu gminnej rady seniorów w znacznej mierze, trzeba zastrzec, że niedokładnie, powtarzają treść ust. 4, z tym że takie sformułowanie przepisu czyni go bardziej elastycznym i łatwiejszym do zastosowania.

W związku z tym rozwiązaniem kwestii podniesionej już przez przedstawiciela Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji będzie albo doprecyzowanie ust. 4 w ten sposób, że otworzy się ten katalog i będzie on przykładowy, albo, tak jak ja zaproponowałem w opinii, skreślenie ust. 4, a całą sprawę załatwi ust. 5. I w ten sposób, jak sądzę, uda się osiągnąć wszystkie zamierzenia ustawodawcy.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jest to uwaga trzecia z mojej opinii.

Teraz wrócę do uwagi pierwszej i uwagi drugiej.

Jak już była o tym mowa, przepis art. 5c, który określa zasady powoływania i ramowe zasady działania gminnej rady seniorów, w jakimś zakresie przypomina przepis art. 5b, w którym zostały określone zasady działania młodzieżowej rady gminy. Są to ciała, jak się wydaje, dosyć podobne do siebie, o podobnym charakterze. Mało tego, jeżeli wczytamy się w przepisy, dojdziemy do wniosku, że w znacznym zakresie są to ciała, którym ustawodawca przypisuje podobną funkcję. W związku z tym, że zasadą pisania przepisów jest to, że podobne rzeczy opisujemy w podobny sposób, to, mówiąc innymi słowami, art. 5c powinien być powtórzeniem art. 5b, z wyjątkiem sytuacji, kiedy ustawodawca uzna, że powinien się czymś różnić, a w tym przypadku zastosowano inne techniki legislacyjne.

Dla przykładu podam, że w art. 5b ust. 2 określono zarówno tryb powoływania rady seniorów, jak i jej charakter. Przepraszam, chodziło mi oczywiście o radę młodzieży. W art. 5c określającym radę seniorów ta materia została rozłożona na dwa przepisy: ust. 2 i 3. W związku z tym proponowałbym ją połączyć tak, żeby art. 5c możliwie blisko przypominał art. 5b, co ułatwi następnie interpretację przepisu. Dodatkowo charakter gminnej rady młodzieży został określony jako konsultacyjny. Tymczasem w art. 5c ust. 3 gminna rada seniorów ma mieć charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny.

Mam pewną wątpliwość, czy wyrazy „doradczy” i „inicjatywny” wprowadzają jakąś nową istotną treść. Moim zdaniem nie. Zaraz przytoczę argument na poparcie mojej tezy. Otóż, jeżeli sięgniemy do komentarza Tomasza Molla do art. 5b ustawy o samorządzie gminnym, zamieszczonego w serwisie prawniczym LEX, to przeczytamy, że statut młodzieżowej rady gminy powinien zawierać również postanowienia dotyczące zasad współdziałania młodzieżowej rady z organami gminy, na przykład opiniowanie projektów

uchwał rady gminy regulujących sprawy mające wpływ na warunki rozwoju młodego pokolenia, inicjowanie działań dotyczących życia młodych ludzi w gminie, reprezentowanie interesów młodzieży wobec rady gminy.

I pojawia się pytanie, co dopisanie... Jak się okazuje, te wszystkie elementy mieszczą się już obecnie, zgodnie z poglądami doktryny prawa samorządowego, w przymiotniku „konsultacyjny”. Co nowego dodajemy, jakie konkretne uprawnienia są zawarte w wyrazach „doradczy” oraz „inicjatywny”? Gdyby istniały takie konkretne uprawnienia, gdybyśmy potrafili je wskazać, oczywiście należałoby je włączyć do ustawy. A ja na razie mam wątpliwości, bo nie dostrzegam żadnych dodatkowych uprawnień, które miałyby się kryć pod tymi wyrazami. Stąd moja propozycja, żeby zrezygnować z wyrazów „doradczy” oraz „inicjatywny”.

Poza tym ja bym trochę przeredagował ust. 5 na podobieństwo art. 5b ust. 3 ze względów, o których już mówiłem. I należałoby też wyeliminować zwroty, takie jak na przykład „w drodze uchwały”, bo wszystkie decyzje rady gminy są oczywiście w ten sposób podejmowane. Zrezygnowałbym również ze zwrotu „tryb wyboru jej składu” na rzecz „wyboru jej członków”, gdyż oczywiście statut będzie określał tryb wyboru członków, skład zaś w jakiś sposób zostanie już zdefiniowany przez statut. Pełna propozycja tej poprawki znajduje się w mojej opinii.

I ostatnia uwaga dotyczy art. 5b ust. 2, czyli odnoszę się jeszcze raz do przepisu, który określa zasady funkcjonowania młodzieżowej rady gminy. Czytamy w nim: „Rada gminy na wniosek zainteresowanych środowisk może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy...” itd. Jak widzimy, rada gminy nie ma inicjatywy w tym zakresie. Najpierw zawsze jest potrzebny wniosek zainteresowanego środowiska.

Inaczej jest to uregulowane w przepisach nowo wprowadzanych do ustawy. Otóż w tym przypadku rada gminy może to zrobić albo na wniosek, albo z własnej inicjatywy. Nie chcę rozstrzygać, która metoda jest lepsza, to już zostawiam komisji. Ale jeżeli nie ma żadnych istotnych argumentów, które uzasadniałyby takie zróżnicowanie, to warto dążyć do ujednoczenia przepisów.

To są wszystkie moje uwagi. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dziękuję bardzo.

Myślę, że po tych wypowiedziach, szczególnie pana legislatora, możemy otworzyć dyskusję.

Jest tak przyjęte, że w pierwszej kolejności dyskutują senatorowie, a potem przybyli goście.

Bardzo proszę, pan senator Gintowt-Dziewałtowski.

Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja w pełni podzielam uwagi zgłoszone przez pana mecenasa. Rzeczywiście ten zapal literacki Wysokiej Izby trzeba ograniczyć. Moim zdaniem próba pisania statutów i próba określania już składu rady w ustawie jest szkodliwa i niczym nieuzasadniona. A więc powinniśmy to

rzeczywiście zostawić tym podmiotom, które będą miały zajmować się tworzeniem rady w przyszłości. I w związku z tym sugerowałbym, żeby przyjąć przepisy prawie takie same, jakie przyjęto w stosunku do młodzieżowych rad. To jest proste, zrozumiałe, jasne, tym bardziej że to jeszcze na dodatek funkcjonuje w praktyce, bo w kraju mamy bardzo wiele rad młodzieżowych.

Ale mam również pewne wątpliwości w tej kwestii. I zadam pytania, na które, muszę powiedzieć, nie oczekuję odpowiedzi. Trzeba pamiętać o tym, jak powstał przepis art. 5b o młodzieżowych radach gminy. A to dlatego, że dzieci i młodzież nie mają praw wyborczych, więc nie mogą być członkami żadnych organów reprezentujących kogośkolwiek i gdziekolwiek. W związku z tym i Sejm, i Senat uznały wówczas, że warto byłoby stworzyć szansę dla tych, którzy chcą aktywnie uczestniczyć w życiu publicznym i uczyć się również życia dorosłego, by mogli tworzyć takie rady i na zasadach określonych w ustawie współdziałać oraz współpracować z istniejącymi formalnie organami władzy publicznej, a także uczyć się między sobą współpracy w celu osiągnięcia jakichś pożądaných celów. To pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Zarówno Sejm, jak i Senat mieli wówczas na uwadze drugą rzecz bardzo istotną. Otóż w przypadku rad młodzieżowych nie ma problemu z wybieraniem reprezentacji, albowiem we wszystkich szkołach, i podstawowych, i ponadpodstawowych, istnieją samorządy i we wszystkich wybiera się do nich przedstawicieli. I dzisiaj wybranie rady młodzieżowej nie budzi żadnych ani wątpliwości, ani nie powoduje żadnych problemów.

Zupełnie inaczej jest z propozycją, którą mamy w ustawie.

Pierwsza wątpliwość. Kto to jest senior? Czy seniorem jest trzydziestopięcioletni były wojskowy, który jest na emeryturze, albo milicjant czy policjant?

Drugi problem. W jaki sposób ma być wybierana reprezentacja rady seniorów? Proszę państwa, wy możecie być optymistami, każdy w swoim zakresie. Ja byłem prezydentem miasta i współpracowałem ze wszystkimi organizacjami działającymi na terenie miasta. Bardzo łatwo doprowadzić do skłócenia organizacji reprezentujących podobne środowiska. Spróbujcie zapomnieć w momencie wyłaniania reprezentacji rady seniorów o jakieś organizacje, o której nikt prawie nie wie, spróbujcie nie wybrać z określonego środowiska, z określonego osiedla, z określonego budynku reprezentanta, macie gwarantowaną wojnę. Ludzie starsi wiedzą, jak wojować, są bardzo konsekwentni i często potrafią być bardzo przykrzy w takich sytuacjach. Ja sam mam sześćdziesiąt cztery lata, więc nie jestem młody.

Kolejna sprawa. Czy pozostałe grupy społeczne mają szansę na własną radę, na przykład trzydziestolatki czy czterdziestolatki, bo wszyscy mają, powiedzmy, młodzież ma, będą mieli seniorzy? No a ta reszta? Czy nad tym wnioskodawcy się nie zastanawiali?

Czy tekst, z który mamy do czynienia, nie sugeruje, że dzisiaj prawa seniorów, prawa obywatelskie są naruszane i że muszą mieć tę reprezentację, bo nie mają szansy gdzie indziej i w jakikolwiek inny sposób bronić swoich interesów i dochodzić potrzeb starszych mieszkańców przed władzami samorządowymi? Bo ja przypomnę jeszcze jedno, samorząd to są wszyscy ludzie mieszkający na terenie

danej jednostki samorządu terytorialnego. Samorząd to nie rada, wójt, burmistrz, prezydent, samorząd to wszyscy mieszkańcy, również osoby starsze. To wygląda na to, jakbyśmy tę grupę wyłączali z tego samorządu.

Dlaczego rady osób starszych mają być powoływane tylko w samorządzie gminnym? Moim zdaniem bardziej wskazane byłoby tworzenie takich rad w powiatach i województwach, dużo bardziej, chociażby biorąc pod uwagę zakres spraw, którymi osoby starsze jako organy... no rada starszych jako organy reprezentujące to środowisko mogą się zajmować. Ja już nie pytam o opinie jednostek samorządu terytorialnego, bo to w zasadzie nie ma sensu. Kogo nie zapytam na korytarzu, wszyscy są przeciwni, ale jeżeli przyjdzie do głosowania, to będzie dwóch przeciwnych, a jeden pomyli się podczas głosowania. Tak, Panie Pośle. Działacze samorządowi nie są entuzjastami tworzenia nowych organów doradczych, konsultacyjnych czy inicjatywnych.

Ja wiem, że moje wystąpienie nie jest poprawne politycznie, ale jeżeli mamy tworzyć jakiś przepis prawa, to zastanówmy się nad wszystkimi konsekwencjami, które będą temu towarzyszyć. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Proszę bardzo, pan przewodniczący Matusiewicz.

Senator Andrzej Matusiewicz:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja w pełni podzielałem wystąpienie mojego przedmówcy jako samorządowiec w pięciu kadencjach.

I mam pytanie do pana posła wnioskodawcy. Czy państwo konsultowaliście ten poselski projekt ustawy ze Związkiem Gmin Wiejskich, ze Związkiem Miast Polskich? A jeżeli tak, to jakie było ich stanowisko w tej sprawie? Czy ewentualnie wystąpiliście, bo to jest fakultatywne, do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego? Czy inspiracją było tylko stanowisko Działdowa, którego burmistrz odmówił powołania rady seniorów, czy dodatkowa inspiracja wynikała także z opinii Ogólnopolskiego Porozumienia Uniwersytetów Trzeciego Wieku?

Panie Pośle, moje wątpliwości budzi też treść art. 5c ust. 4, w którym wymienia się organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące uniwersytety trzeciego wieku. No to czy one nie są organizacją pozarządową? Tak samo są organizacją pozarządową...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Została użyta koniunkcja, czyli to sugeruje jakiś dodatkowy zbiór. No i oczywiście nie pokusiliście się o ustawową definicję seniora. Bo tak jak pan senator mówił, no to może być czterdziesto paroletni emeryt służb mundurowych itd. Myślę, że jeżeli jest taka dowolność, to... Bo to nie wynikało ani z dyskusji... Przeczytałem stenogram z debaty sejmowej na ten temat i nikt tych kwestii nie podnosił. Nie wiem, czy dyskutowano o tym w komisjach. I jeżeli przyjęliście taką koncepcję, to jakie jest do niej uzasadnienie, bo to w przypadku uchwał rad gminy czy statutów może być bardzo duża dowolność, kto w pojęciu danej gminy jest seniorem. Dziękuję.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dziękuję bardzo.
Pani senator Rotnicka.
Proszę bardzo.

Senator Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Przysłuchuję się tej całej dyskusji i uważam, że w zasadzie z drobnej rzeczy robi się wielki problem. Otóż każdy z nas będzie seniorem, jeden czuje się seniorem w wieku pięćdziesięciu lat, drugi w wieku siedemdziesięciu lat itd. Inicjatywa jest ze wszech miar słuszna, bo gdyby iść tropem myślenia niektórych kolegów wypowiadających się czy nawet może przedstawiciela Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, to wśród uczniów są też osoby pełnoletnie. To nie jest jeden argument. Czy do tej rady, powiedzmy, młodzieżowej wchodzić pierwszoklasiści, a wkrótce będą wchodzić sześciolatki? To są jakieś normy wiekowe. Ja nie wiem, jak to wygląda. Prawda?

Jeżeli w ogóle mówi się o seniorach, to przyjmuje się granicę wieku mniej więcej pięćdziesiąt plus...

(Głos z sali: Sześćdziesiąt plus.)

Sześćdziesiąt plus.

(Głos z sali: Ja sześćdziesiąt.)

Zwyczajowo. Prawda?

(Głos z sali: Ja nie czuję się seniorem.)

Pan nie czuje się seniorem, ja też nie czuję się specjalnie seniorem, aczkolwiek mój wiek metrykalny zalicza mnie już do tej kategorii, więc nie kruszmy kopii o granicę wieku. To pierwsza sprawa.

Druga sprawa. O ile można zgodzić się z poprawkami pana legislatora, żeby nie tworzyć poezji w tworzeniu prawa, to pozostałe rzeczy są dla mnie oczywiste. Tym bardziej że we wszystkich dyrektywach unijnych kładzie się duży nacisk na konsultacje społeczne, wszelkie rodzaje konsultacji. A przecież starzejemy się i będziemy coraz starsi, i warto by czasami posłuchać seniorów, a nie tylko tych, przed którymi świat stoi otworem.

Dlatego wszyscy zastanówmy się mocno, czy nie stawiać barier przed przyjęciem takiej ustawy, zgadzając się co do tego, iżby zapis był jednoznaczny, tak jak proponuje nasze Biuro Legislacyjne, żeby nie wylać dziecka z kąpielą. Taki jest mój apel. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

To ja teraz pozwolę jeszcze sobie udzielić głosu.

Myślę, że rzeczywiście każdy z seniorów jest pełnoprawnym członkiem społeczności lokalnej, obywatelem itd., itd. Niemniej jednak jest to grupa ludzi o specyficznych cechach, powiedzmy sobie, doświadczeniu życiowym...

(Głos z sali: Zdrowiu.)

Tak, zdrowiu itd., itd.

W związku z tym, tak jak to było wcześniej stwierdzone w wypowiedziach ministerialnych, jest to grupa, która będzie rosła, która będzie odgrywała coraz większą rolę,

nie tylko w życiu społecznym, lecz i gospodarczym, będzie wpływała na gospodarkę itd., itd. Rzeczywiście takie przynajmniej są trendy europejskie, żeby jakoś uwrażliwić się, żeby coraz bardziej, w większym stopniu zwracać uwagę na tę rosnącą grupę ludzi, żeby ona też w pewnym sensie, tak by można było powiedzieć, w tym takim trochę słabszym pod względem witalnym okresie miała jakieś podparcie ustawowe w stosunku do możliwości swojej działalności społecznej. To jest moich takich kilka uwag.

A teraz chciałbym oddać głos gościom.

Pani prezes się zgłasza.

Proszę bardzo, pani prezes Lewkowicz.

(Brak nagrania)

Prezes Fundacji „Ogólnopolskie Porozumienie Uniwersytetów Trzeciego Wieku” Krystyna Lewkowicz:

Szanowni Państwo! Szanowny Panie Przewodniczący!

Nasze środowisko ustawicznie spotyka się z samorządami i proszę mi wierzyć, że te doświadczenia są bardzo, ale to bardzo zróżnicowane. Są świetne samorządy, które powołały, nie czekając na ustawę i nie czekając na art. 5c, rady seniorów, wyposażyły je w bardzo szerokie kompetencje i ułatwiły im działanie. Są gminy, które widzą w swoich budżetach i gminach inne priorytety niż sprawy osób starszych, i są wreszcie gminy, o czym mówił jeden z moich przedmówców, którym nie są potrzebne żadne nowe ciała, w szczególności składające się z seniorów, którzy będą upominali się o jakieś swoje prawa.

Dlatego też ten przepis my uważamy za potrzebny i bardzo oczekiwany przez środowisko seniorów i to wcale nie w tych najlepszych gminach, tylko właśnie w tych gorszych. W tych gminach chcemy dać szansę osobom starszym, niezależnie od tego, czy zrzeszonym w jakiejś organizacji, czy nie, do wyrażania swojego stanowiska, zgłaszania wniosków, opiniowania i inicjowania pewnych działań.

Nie chciałabym polemizować z zawartością merytoryczną wyrazu „konsultacje”, bo być może, że tak jest. Ale gmina, która będzie miała zapisane w akcie prawnym tylko funkcję konsultacyjną, bardzo szybko zawęzi działanie tej rady, którą nawet powoła, wyłącznie do tej funkcji sensu stricto konsultacyjnej. Żadne inicjatywy, żadne już doradztwo nie będzie wchodziło w grę.

Chciałabym również podkreślić, że ten przepis, który został przyjęty przez Sejm, jest przepisem uniwersalnym. Tworzy bowiem podstawy prawne dla tych, którzy mają wątpliwości, czy mogą powołać radę seniorów, czy nie, a jednocześnie nie ingeruje w autonomię oraz pobudza i inspiruje gminy do rozszerzania zadań własnych gmin o tematykę senioralną, bo, jak powiedziałam, nie wszystkie samorządy uważają ją za równie ważną.

W tej sytuacji środowisko uniwersytetów trzeciego wieku, które mam przyjemność reprezentować... Jestem również członkiem Rady do spraw Polityki Senioralnej, która wielokrotnie zajmowała się tym problemem i dawała przykłady negatywnych zachowań rad gminy, wykorzystywania albo zawężania uprawnień, albo takich właśnie przykładów jak ten w Działdowie, w którym po prostu wy-

korzystano brak przepisu do odmowy powołania takiej rady. Te rady są naprawdę potrzebne właśnie w takich gminach, bo padło takie stwierdzenie, że istnieje wiele przykładów dyskryminacji ze względu na wiek.

Proszę państwa, czasem to są naprawdę bardzo dramatyczne przykłady dyskryminacji ze względu na wiek, zwłaszcza w służbie zdrowia. Popatrzcie, ile świadczeń i ile procedur medycznych nie należy się z mocy prawa osobom powyżej sześćdziesiątego roku życia. Nasi seniorzy nazywają to utajoną eutanazją, bo jeżeli prawo stanowi, że nie należy się im jakaś procedura ratująca życie, na przykład nowotworowa czy inna, no to oznacza, że ten człowiek jest w majestacie prawa skazany na śmierć, szybszą niż to wynikałoby z jego choroby.

Dlatego też podtrzymujemy nasze stanowisko, aby ten charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny został zachowany w tym przepisie. Poza tym zwracamy się do państwa, żebyście pochylili się jednak nad tym problemem, że seniorów jest coraz więcej i że prawa seniorów w naszym kraju nie są należycie ani reprezentowane, ani przestrzegane.

A więc pozwolę sobie zakończyć moje wystąpienie taką oto tezą, że jesteśmy za tym, aby utrzymać ten zapis, który został przyjęty przez Sejm, oczywiście nie wykluczając jakiegś, prawda, kosmetycznej stylizacji tego zapisu, jeśli pan legislator uważa to za absolutnie konieczne. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Jeszcze pan poseł Michał Szczerba.
Proszę bardzo.

Poseł Michał Szczerba:

Szanowni Państwo, bardzo dziękuję za wszystkie uwagi.

Po pierwsze, tak gwoli wyjaśnienia, nie tylko organizacje seniorskie, nie tylko Rada do spraw Polityki Senioralnej, nie tylko dwa resorty, które roboczo konsultowały też ten projekt, lecz także w czerwcu tego roku pani marszałek Sejmu wysłała ten poselski projekt ustawy do wszystkich organizacji samorządowych. Żadna z organizacji samorządowych nie przysłała propozycji ani uwag, ani poprawek. A więc gwoli konsultacji samorządowych projekt był wysłany do wszystkich organizacji samorządowych z prośbą o wyrażenie opinii na jego temat.

Druga sprawa. Chciałbym odnieść się do tego, o czym mówiła pani senator. Otóż w opinii, którą posiadamy, dotyczącej zgodności z prawem Unii Europejskiej jest właśnie bezpośrednie przełożenie stanu prawnego Unii Europejskiej, jeśli chodzi o materię tego projektu. Ze względu na przedmiot projektu można wskazać art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, zobowiązujący Unię między innymi do zwalczania wyłączenia społecznego oraz wspierania sprawiedliwości społecznej oraz solidarności między pokoleniami. I zgodnie z art. 153 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Unia ma wspierać i uzupełniać działania państw członkowskich dotyczących między innymi zwalczania wyłączenia społecznego. Z kolei Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej w art. 25 stanowi,

że „Unia uznaje i szanuje prawo osób w podeszłym wieku do godnego i niezależnego życia oraz uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym”. Czyli jest to bezpośrednie odniesienie także do prawa Unii Europejskiej.

Chcę jeszcze może tak powiedzieć. Oczywiście my rozważaliśmy różne kwestie, także takie, i to była taka sugestia pierwszego projektu, jeszcze niezłożonego, żeby rada gminy definiowała, kim dla rady gminy jest senior. I otrzymaliśmy także odpowiedź od pana ministra Kosiniaka-Kamysza, który jednak wskazał, że nie ma jednej definicji seniora. Odnosząc się do jednej z opinii, jaka tutaj padła, rzeczywiście, i to pewnie pani dyrektor Breza mogłaby potwierdzić, przyjmuje się, że seniorem jest osoba powyżej sześćdziesiątego roku życia.

Chciałbym także państwu powiedzieć, że jesteśmy otwarci na tę uwagę pana dyrektora z Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji oraz pana legislatora, dotyczącą doprecyzowania kwestii składu gminnej rady seniorów, tak aby nie pozostała jakakolwiek wątpliwość związana z tym, że jeżeli w gminie nie funkcjonuje podmiot prowadzący uniwersytet trzeciego wieku, to wtedy taka gminna rada seniorów nie mogłaby powstać.

I powiem szczerze, że pan przewodniczący Iwan już ma projekt takiej poprawki, i bardzo serdecznie bym państwa prosił, żeby ją przyjąć. Ta poprawka będzie określała i w sposób niebudzący wątpliwości wykluczy tę kwestię, zgodnie z wolą pana legislatora i Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Bardzo bym też prosił, abyśmy pozostawili ten charakter rad seniorów i zachowali tę konstrukcję, która była też wynikiem naszej wielomiesięcznej dyskusji, a także de facto była tak naprawdę wnioskiem pana ministra Kosiniaka-Kamysza, aby rozszerzyć ten zapis o funkcji konsultacyjnej o funkcję doradczą i inicjującą. Wydaje się, że osoby starsze nie powinny tylko w sposób taki bardzo bierny opiniować różnych programów, projektów, lecz również inicjować pewne pozytywne zmiany, które służą właśnie ich aktywności społecznej, kulturalnej, z korzystania prawa do miasta, czyli prawa do współdecydowania o tym, jak te gminy funkcjonują, jak są zarządzane, na co wydają środki, a także prawa do przestrzeni publicznej, bo o tym też warto wspomnieć.

Chcielibyśmy poprosić o doprecyzowanie tej kwestii, która wywołała największą wątpliwość. Co do pozostałych propozycji prosimy jednak o utrzymanie zapisów zaproponowanych przez Sejm. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dziękuję bardzo.

Oczywiście wszystko w rękach komisji.

To może zaczniemy od tego, że ja przedstawię poprawkę, która została uzgodniona, jak rozumiem, między posłem wnioskodawcą, ministerstwem, panią prezes i naszym Biurem Legislacyjnym, a która dotyczy nowego zapisu art. 5c ust. 4.

Proszę państwa, i proszę się skupić, bo teraz to przeczytam. Zgodnie ze wspomnianą poprawką dotyczącą art. 1 nowelizacji, oznaczoną jako lit. a, proponuje się, żeby art. 5c

ust. 4 otrzymał brzmienie: „Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych – co jest bardzo ważne, bo nie było to tak uwypuklone – w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku”. W ten sposób jest to już alternatywnie.

I dalsza część poprawki dotyczącej art. 1 nowelizacji, oznaczonej jako lit. b, polega na tym, żeby w art. 5c ust. 5 skreślić wyrazy „organizacji pozarządowych i”. I to jest ta poprawka.

Pan legislator nie zgłaszał uwag co do poprawności prawnej.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

W zasadzie nie mam uwag, chociaż wciąż może pojawić się problem, czy wyrażenia „w szczególności” nie należy rozumieć w taki oto sposób, że jednak te podmioty powinny się tam znaleźć. No zgłaszam tylko tego typu wątpliwość. Być może pojawi się to w praktyce. Na pewno jest to rozwiązanie dużo lepsze od tego, które obecnie znajduje się w ustawie.

(Głos z sali: Wchodzi w skład czy powinno być...)

(Głos z sali: W szczególności.)

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Jeszcze raz przeczytam: „Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku”.

Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Ten przepis ma charakter dyrektywny, ta rada musi się składać, w szczególności z przedstawicieli uniwersytetów trzeciego wieku. A jeżeli go nie ma, to oznacza, że rady nie można powołać, żeby było jasne. Tak?

(Głos z sali: Mogą... albo powinny...)

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dobrze, czyli mamy kłopot, a ja chciałem zgłosić tę poprawkę w tym brzmieniu.

Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Panie Przewodniczący, jeżeli piszemy, że ma coś być tak a nie inaczej, to znaczy, że jeżeli tak nie może być, to nie może być w ogóle.

(Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan: No to w takim razie pozostałby zapis...)

„Powinny albo może”, albo „powinny”, albo „może”, ale nigdy „wchodzi w skład”, bo to już ustaliśmy skład, który nie może być inny niż w przepisie postanowiono.

W przepisie postanowiono, że muszą być przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku. Tak to jest napisane. Panie Pośle, proszę nie kiwać głową.

(Głos z sali: Dobrze.)

Posel Michał Szczerba:

Panie Senatorze, powiem szczerze, że rzeczywiście to jest poprawka...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze, to jest poprawka, którą przygotowali tak naprawdę legislatorzy sejmowi, i ona miała na celu wyeliminowanie wątpliwości, jakie zgłasza pan...

(Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski: Pan Bóg jest nieomylny.)

...senator, i ona nie budziła żadnych wątpliwości, to znaczy w sensie, że...

(Głos z sali: Jeszcze raz...)

(Brak nagrania)

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

W taki razie przeczytam jeszcze raz, a potem ewentualnie będziemy modyfikować tę poprawkę, żebyśmy jakoś, że tak powiem, wybrnęli pozytywnie z opresji.

Czytam jeszcze raz brzmienie art. 5c ust. 4 zaproponowane w poprawce: „Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku”.

(Głos z sali: To jest po prostu źle...)

Źle jest. Czy tak?

(Senator Andrzej Matusiewicz: Proponuję dodać wyrazy „o ile prowadzą działalność w danej gminie”).

(Głos z sali: No to trzeba to dodać.)

Pan dyrektor chciał zabrać głos.

Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji Szymon Wróbel:

Pan poseł konsultował ze mną tę poprawkę i ja też zwracałem mu właśnie uwagę na imperatywny charakter tego przepisu, że on de facto nie rozwiązuje problemu, o którym mówimy.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dobrze, to w takim razie dodajemy...

(Głos z sali: O ile prowadzą działalność w danej gminie.)

(Głos z sali: O ile działają w danej gminie.)

Dobrze, czyli w takim razie zapiszemy „o ile działają na terenie gminy” czy „o ile prowadzą działalność w danej gminie”. Tak?

Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Proszę państwa, może być uniwersytet trzeciego wieku w mieście Kłodzku, ale już we wsi Bystrzyca go nie będzie, mimo że to jest... A we wsi Bystrzyca uniwersytet z Kłodzka będzie prowadził uniwersytet trzeciego wieku, więc czym innym jest działalność, a czym innym jest być.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Iwan:**

Czyli jaki ma być zapis? Jaka jest propozycja?

(Głos z sali: Jeżeli prowadzą działalność.)

Jeżeli prowadzą...

(Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski: Uniwersytet trzeciego wieku jest gdzieś.)

(Głos z sali: Ale nie jest zawsze w jakiejś gminie.)

Albo na terenie powiatu. Ja znam powiatowe, takie, które działają na terenie powiatu...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze. Mówimy o gminie. Czy tak?

Czyli jak to modyfikujemy?

(Głos z sali: Podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.)

(Głos z sali: Mających siedzibę czy...)

(Głos z sali: W szczególności działających...)

W szczególności przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz...

(Głos z sali: Przedstawiciele podmiotów...)

W szczególności...

Tak?

(Brak nagrania)

Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski:

Proszę państwa, ja chciałbym jeszcze na jedną kwestię zwrócić uwagę. Otóż wprowadzamy nadzwyczajną preferencję dla jednej z organizacji pozarządowych, która działa na rzecz osób starszych, ale takich organizacji jest więcej, bo to są nie tylko uniwersytety trzeciego wieku. Przyznam, że to mnie też trochę zaskakuje. Nie odmawiam zasług uniwersytetom trzeciego wieku, ale nie wydaje mi się, żebyśmy musieli w ustawie wpisywać uniwersytet trzeciego wieku jako organizację specjalnie uprzywilejowaną.

(Głos z sali: To może zostawić zapis...)

W moim przekonaniu wystarcza zapis o organizacjach pozarządowych, bo uniwersytet trzeciego wieku jest też organizacją pozarządową.

(Brak nagrania)

Posel Michał Szczerba:

Uniwersytety trzeciego wieku działają w trzech formułach. A zatem w formule organizacji pozarządowej. Mogą być uniwersytety trzeciego wieku, które funkcjonują w ramach instytucji samorządu terytorialnego, na przykład są prowadzone przez domy kultury czy też inne jednostki. I wreszcie są uniwersytety trzeciego wieku, które funkcjonują jako część struktury szkoły wyższej. To są te trzy formuły, które się ukształtowały.

Chciałbym państwa poinformować – pani prezes Lewkowicz może potwierdzić – że w Polsce funkcjonuje już w sumie czterysta pięćdziesiąt uniwersytetów trzeciego wieku, to jest ponad sto dwadzieścia tysięcy słuchaczy. I pominięcie tej grupy tak naprawdę istotnych animatorów aktywności społecznej w środowisku lokalnym no byłoby czymś dziwnym. My nie wskazujemy tutaj nazwy żadnej organizacji, mówimy o pewnej formule, która ukształtowała się w Polsce w 1975 r. i która jest formułą na tyle atrakcyjną dla osób starszych, że mamy aż czterysta pięćdziesiąt tych uniwersytetów.

Senator Andrzej Matusiewicz:

W takiej sytuacji moim zdaniem wystarczy w ogóle pierwsze zdanie, bez tego wyrażenia „w szczególności”, bo jest to zbiór większy, mówi się bowiem o organizacjach działających na rzecz osób starszych.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Iwan:**

Dobrze. W takim razie...

Posel Michał Szczerba:

Ale wtedy uniwersytet trzeciego wieku działający w strukturze uczelni albo uniwersytet trzeciego wieku działający w strukturze domu kultury byłby wykluczony, bo nie jest organizacją pozarządową.

(Głos z sali: Nie. Dlaczego?)

(Głos z sali: Nie jest organizacją działającą na rzecz osób starszych? W każdym z tych przypadków jest taką organizacją.)

(Senator Jadwiga Rotnicka: Ale czy to jest organizacja, czy to jest podmiot działający w obrębie czegoś, bo to wtedy nie jest organizacja.)

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Iwan:**

Pierwsza część zapisu brzmi „przedstawiciele podmiotów działających na rzecz osób starszych”.

Proszę państwa, musimy ustalić, bo inaczej nie dojdziemy do ładu. Co chcemy osiągnąć w tej poprawce? Ja rozumiem tak z wypowiedzi państwa senatorów, że chcemy w tej poprawce uzyskać zapis ogólny wskazujący na to, iż w skład tej rady seniorów wchodzi osoby fizyczne, wchodzi podmioty...

Posel Michał Szczerba:

Powiem szczerze, jeszcze użyję jednego emocjonalnego argumentu wobec Wysokiego Senatu, a oto takiego, że nikt inny, a właśnie Senat Rzeczypospolitej Polskiej dnia 1 lutego 2012 r. ogłosił rok 2012 Rokiem Uniwersytetu Trzeciego Wieku. A więc naprawdę nie wypada, Państwo Senatorowie, abyście wykreślali ten podmiot z...

(Senator Witold Gintowt-Dziewałtowski: Senatowi zdążyło się już to zrobić w odniesieniu do kilkuset instytucji, więc...)

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Proszę państwa, zarządzam... W tej chwili dyskutują tylko senatorowie, bo w ten sposób nie dojdziemy doładu jeszcze przez długi czas.

(*Posel Michał Szczerba*: Myślę, że senator Augustyn też się nie ucieszy.)

Proszę bardzo, pani senator Rotnicka.

Senator Jadwiga Rotnicka:

Jestem za wprowadzeniem zapisu „uniwersytet trzeciego wieku”.

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dobrze, Pani Senator.

W związku z tym, że klarują się różne zdania w tej sprawie, to widzę takie możliwości wyjścia z tego impasu. Ja zgłaszam poprawkę w tym brzmieniu, w jakim ona została wypracowana. Jeżeli ktoś zgłosi w brzmieniu...

(*Głos z sali*: Zastanowimy się...)

...krótszym czy jakimś innym, to będziemy głosowali alternatywnie nad jedną i drugą wersją poprawki.

(*Senator Jadwiga Rotnicka*: Jest jeszcze debata...)

(*Senator Andrzej Matusiewicz*: Czy mogę?)

Proszę.

Senator Andrzej Matusiewicz:

Pani Senator, taki zapis wyklucza powołanie rady seniorów w tych gminach, w których nie ma uniwersytetów trzeciego wieku...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Proszę pana, wyklucza, bo jeżeli jest wyrażenie „w szczególności”, to wyraźnie oznacza, że musi być.

(*Senator Jadwiga Rotnicka*: A „w tym także”?)

(*Głos z sali*: Jeżeli jest.)

(*Senator Jadwiga Rotnicka*: ...albo działających na terenie. To był dobry...)

(*Posel Michał Szczerba*: Jeżeli pan legislator zgodziłby się na „w tym także”, to dla nas nie ma problemu.)

(*Senator Witold Gintowt-Dziwałtowski*: Senat decyduje, a nie legislator. Panie Pośle, nie przesadzajmy już.)

Senator Jadwiga Rotnicka:

Jeżeli jest zapis „działających na terenie”, no to moim zdaniem jest to wystarczające, bo jeżeli nawet jakaś filia przyjedzie tam sobie czy wykładowcy przyjadą, no to działa na tym terenie.

(*Głos z sali*: Może tak „na rzecz osób starszych, w tym także”.)

Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan:

Dobrze, proszę państwa, bo widzę, że... Może zrobimy tak, ja zaproponuję tę poprawkę. Albo ona przejdzie, albo ona nie przejdzie. Będzie przecież można składać poprawki

i brać jeszcze udział w debacie. I potem ustosunkujemy się jeszcze, bo powinniśmy, do uwag legislatora w innych zakresach, to znaczy ograniczających zapis art. 5c ust. 3 do „konsultacyjny”, bez „doradczy i inicjatywny”. I co? I tyle?

(*Głosy z sali*: Tak.)

I tyle.

Dobrze.

(*Głos z sali*: To jest połączenie...)

(*Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil*: Tam jest połączenie...)

Tak, połączenie.

W związku z tym poddaję pod głosowanie poprawkę w takiej treści, w jakiej ją już trzykrotnie tutaj czytałem. Ja ją przejmuję i poddaję pod głosowanie.

Kto z państwa jest...

(*Głos z sali*: ...jeszcze raz.)

Przeczytam jeszcze raz. W art. 5c nowelizacji ust. 4 otrzymuje brzmienie: „Gminna rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku”. To w lit. a.

I w lit. b proponuje się w ust. 5 skreślić wyrazy: „organizacji pozarządowych i”.

I tak brzmi cała ta poprawka.

Poddaję ją pod głosowanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki w takim brzmieniu? (3)

Kto jest przeciw? (1)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

No więc poprawka uzyskała większość.

I teraz przystępujemy do uwag szczegółowych zawartych w opinii Biura Legislacyjnego. Dotyczy to szczególnie pktu 1 opinii. To jest uwaga pana legislatora, sugerująca taką oto poprawkę, ażeby zrezygnować w art. 5c ust. 3 z zapisu „doradczy i inicjatywny”.

Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Ona jest bardziej złożona. Ta propozycja poprawki...

(*Zastępca Przewodniczącego Stanisław Iwan*: To w takim razie proszę ją omówić.)

...łączy ust. 2 z ust. 3, tak aby to była podobna konstrukcja jak w artykule poprzedzającym. Rzeczywiście eliminuje wyrazy „doradczy” i „inicjatywny”, które, co jeszcze raz powtórzę, w moim przekonaniu nie niosą z sobą żadnej wartości, gdyż nie sposób wskazać konkretnych uprawnień, które z nich wynikają. Po za tym przeredaguje ust. 5, w wyniku czego z jednej strony upodabnia go do ust. 3 z art. 5b, a z drugiej strony poprawia jego, moim zdaniem, oczywiste błędy, takie jak to podkreślenie, że ustawy podejmowane są w drodze uchwały, a także to, co jest w obecnym jego brzmieniu, że statut ma określać tryb wyboru jej składu, podczas gdy według mnie powinno być, że tryb wyboru jej członków. Dziękuję.

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Iwan:**

Proszę państwa, czy ktoś z państwa senatorów chce przejąć tę poprawkę?

(Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil: Jeszcze jedno zdanie.)

Tak.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu Michał Gil:**

Ona pozornie może wykluczać się z poprawką zaproponowaną przez pana przewodniczącego, ale to jest tylko kwestia zapisu. Ja w uchwale tak sformułuję zapisy tych poprawek, że będą one od siebie zupełnie niezależne.

(Senator Andrzej Matusiewicz: Ja ją chcę przejąć.)

**Zastępca Przewodniczącego
Stanisław Iwan:**

Pan przewodniczący Matusiewicz przejmuje tę poprawkę.

W takim razie będziemy nad nią głosować.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki Biura Legislacyjnego? Kto jest za? (2)

Kto jest przeciw? (0)

Kto wstrzymał się od głosu? (4)

Czyli poprawka...

(Głos z sali: Przeszła.)

...przeszła. Poprawka uzyskała poparcie komisji.

No to w takim razie, proszę państwa, jeszcze ostatnie głosowanie.

Kto z państwa jest za przyjęciem ustawy z wcześniej przyjętymi poprawkami? Kto z państwa jest za? (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Dziękuję bardzo.

Na tym zamykam posiedzenie...

(Głos z sali: A sprawozdawca?)

A, przepraszam, sprawozdawca.

Kto jest chętny do sprawozdawania? Nie ma...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

A, jest pan senator Pająk. Tak, pan senator Pająk.

Dobrze.

To w takim razie dziękuję.

Zamykam posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 11)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii